

AINEVALDKOND „KEEL JA KIRJANDUS“ PÕHIKOOLIS

1. AINEVALDKONNA ÜLDISELOOMUSTUS

1.1. Keele- ja kirjanduspädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, see tähendab suutlikkus mõista eakohaseid ilukirjandustekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos ning tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku ja iseenda identiteedi alust; keeleteadlikkus ja oskus end vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele nii suuliselt kui ka kirjalikult väljendada; arusaamine, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks.

Keele ja kirjanduse õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 2) teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse;
- 4) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- 5) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- 6) kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 7) väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi;
- 9) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma;
- 10) suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- 11) oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid.

1.2. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega;
- 2) taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
- 5) kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õppemethodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, omaloomingu esitamine jne);
- 7) laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvuti/multimeediaklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtted, loodus jne);

- 8) rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid kirjanikega seotud paikadesse ning keele ja kirjandusega seotud asutustesse, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne), pidades oluliseks sotsiaalse kompetentsuse saavutamist;
- 9) arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

1.3. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes.

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlblisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas. 3

Enesemääratluspädevus. Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus. Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.4. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Keele valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeainetes omandavad õpilased keele- ja kirjandusteadmisi ning saavad lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest põhikooli lõpuks teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut, kuid ka tema identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.– 4. klassis arendatakse vene keele õppes kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja õigekeelsust. Osaoskusi ja õigekeelsust arendatakse nii teabe- ja tarbetekstide kui ka ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

Kirjandustundides kujundatakse õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimeid ning kõlblis-emotsionaalset arengut loetud kirjandusteoseid mõtestades, kuid vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse suulist ja kirjalikku väljendusoskust. Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on avar tekstikäsitlus, mis hõlmab nii suulisi kui ka kirjalikke tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilisi, graafilisi ning teist liiki tekste. Ainevaldkonna õppeainete koostoides omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada. Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu.

Vene keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuuldot ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduslike tekstide lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilaste kultuuri- ja elukogemust, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut. Keeleliste osaoskuste lõimimise tulemusel arenevad õpilaste mõtlemisvõime, suhtlusoskus ja enesetunnetus. Õpilased on võimelised eetilisel, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, teadlikumalt õppima ja tegutsema.

1.5. Ainevaldkonna õppeainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeained toetavad pädevuste saavutamist teistes valdkondades. Keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; õpivad koostama ja vormistama uurimistöid, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeeled. Eesti/vene keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks eesti/vene keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu. Õpitavas

võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika. Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti/vene keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusained. Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse keele- ja kirjandustundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalained. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse 4 silmas ühiskonnas olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained. Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusele kui kunstiainele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustatsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tehnoloogia. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevat võimalusi ja ohte, kasutada eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

1.6. Hindamise alused

Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele; õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Vene keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase: 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist, 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist, 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

1.9. Füüsiline õppekeskkond

Koolis on korraldatud keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet:

1) klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatööks;

2) kooli raamatukogus ning väljaspool kooli vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

Koolis on võimaldatud:

1) klassiruumis kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni;

2) kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid.

2. VENE KEELE JA KIRJANDUSE AINEKAVAD

2.1. Vene keele ja kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;

2) oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda;

3) oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähiümbruses toimuvast;

4) loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele hääldusnorme;

5) jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;

6) oskab määrata kuuldu teksti teemat ja põhiideed;

7) loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;

8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

9) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme;

10) koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;

11) saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;

12) suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

2.1.1. Vene keele ja kirjanduse õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Kuulamine

Õpitulemused

1) Õpilane:

2) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid;

3) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;

4) määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses;

5) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklused) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlused) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi;

6) eristab kõne vorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);

7) eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste;

8) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid.

Suuline kõne

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades;
- 2) teab peast vene tähestikku;
- 3) seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil;
- 4) koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid;
- 5) arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta;
- 6) koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja ka arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil;
- 7) jutustab ümber eri stiilis ja žanris tekste;
- 8) loeb peast luule- ja proosatekste.

Lugemine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt;
- 2) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;
- 3) loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru;
- 4) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri;
- 5) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- 6) teab nimetada lastekirjanikke.

Kirjutamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt;
- 2) vormistab grammatikaülesanded õigesti;
- 3) kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti;
- 4) kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi;
- 5) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt;
- 6) oskab oma kirjalikke töid parandada.

2.1.2. Õppesisu ja õpitulemused 2. klassis

Õppesisu	Õpitulemused
1. Üldteadmised vene keelest Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend.	Suuline kõne <ul style="list-style-type: none"> • arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta
2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Tähtede <i>е, ё, ю, я</i> funktsioonid. Rõhk	Kuulamine <ul style="list-style-type: none"> • oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid • määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe Suuline kõne <ul style="list-style-type: none"> • hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades • teab peast vene tähestikku Lugemine

	<ul style="list-style-type: none"> • loeb tekste häälega silphaaval • täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid • loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist Kirjutamine <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt
3. Leksikoloogia ja fraseoloogia Sõna kui keeleühik. Leksika ehk keele sõnavara.	Lugemine <ul style="list-style-type: none"> • täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid
4. Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia (sõnamoodustus). Eessõna üldiseloomustus	Kuulamine <ul style="list-style-type: none"> • määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe
5. Süntaks ja tekst Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Pealkiri, põhiidee. Tekstide mitmekesisus: jutustus, muinasjutt.	Kuulamine <ul style="list-style-type: none"> • liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklused) • eristab žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt) Suuline kõne <ul style="list-style-type: none"> • koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käskluseid • loeb peast luuletekste Lugemine <ul style="list-style-type: none"> • täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid
6. Ortograafia ja interpunktsioon Ortogrammi mõiste Väike- ja suurtähe kasutamine.	Kuulamine <ul style="list-style-type: none"> • määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe Kirjutamine <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt • oskab oma kirjalikke töid parandada.
7. Kirjandusliku lugemise temaatika Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid: Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Aastaajad. Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.	Kuulamine <ul style="list-style-type: none"> • eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste Suuline kõne <ul style="list-style-type: none"> • arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta Lugemine <ul style="list-style-type: none"> • loeb tekste häälega silphaava • täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt

	<p>lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid</p> <ul style="list-style-type: none"> teab nimetada lastekirjanikke
--	--

2.1.3. Õppesisu ja õpitulemused 3. klassis

Õppesisu	Õpitulemused
<p>1.Üldteadmised vene keelest Tutvumine sõnastike tüüpidega. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik.</p>	<p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt oskab oma kirjalikke töid parandada
<p>2.Graafika. Foneetika. Ortoeepia Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede <i>е, ё, ю, я</i> funktsioonid. Rõhk. Sõnarõhu rasked juhud. Intonatsioon ja loogiline rõhk.</p>	<p>Kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe <p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades teab peast vene tähestikku <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt 1 täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt
<p>3.Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Sünonüümid. Antonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Homonüümid. Fraseologismid. Vanasõnad,</p>	<p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid,

<p>kõnekäänud.</p> <p>Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.</p>	<p>tekstikatkeid</p> <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> vormistab grammatikaülesanded õigesti
<p>4.Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus</p> <p>Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi.Sõnamoodustus-ja sõnamuutemorfeemid. Sõnamoodustusviisid.</p> <p>Nimisõna üldisloomustus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu.</p> <p>Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.</p> <p>Nimisõna, omadussõna ja tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes. Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta.</p> <p>Asesõna üldisloomustus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis.</p> <p>Tegusõna üldisloomustus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus.</p>	<p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> vormistab grammatikaülesanded õigesti oskab oma kirjalikke töid parandada
<p>5.Süntaks ja tekst</p> <p>Sõnaühend kui süntaktiline ühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend.</p> <p>Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus.</p> <p>Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused.</p> <p>Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.</p> <p>Pealkiri, põhiidee.</p> <p>Teksti plaan. Lõik.Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist.</p>	<p>Kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses; <p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja ka arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid,

	<p>tekstikatkeid</p> <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi • kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt;
<p>6. Ortograafia ja interpunktsioon</p> <p>Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede <i>ъ</i> ja <i>ь</i> kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede <i>ж, ч, ш, щ</i> ja <i>ц</i> järel. Poolitamisreeglid. He õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus</p>	<p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; • kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti; • oskab oma kirjalikke töid parandada.
<p>6. Ortograafia ja interpunktsioon</p>	<p>Kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt • kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti • oskab oma kirjalikke töid parandada
<p>7. Kirjandusliku lugemise temaatika</p> <p>Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid: Otsi sõpra ja hoiu teda, Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Looduseimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.</p>	<p>Kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab kõne vorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt); • eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste; • määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid. <p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> • hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; • seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil; • arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta; • jutustab ümber eri stiilis ja žanris tekste; • loeb peast luule- ja proosatekste. <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt; • loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru; • kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja

	viiteaparatuuri; • teab nimetada lastekirjanikke.
--	--